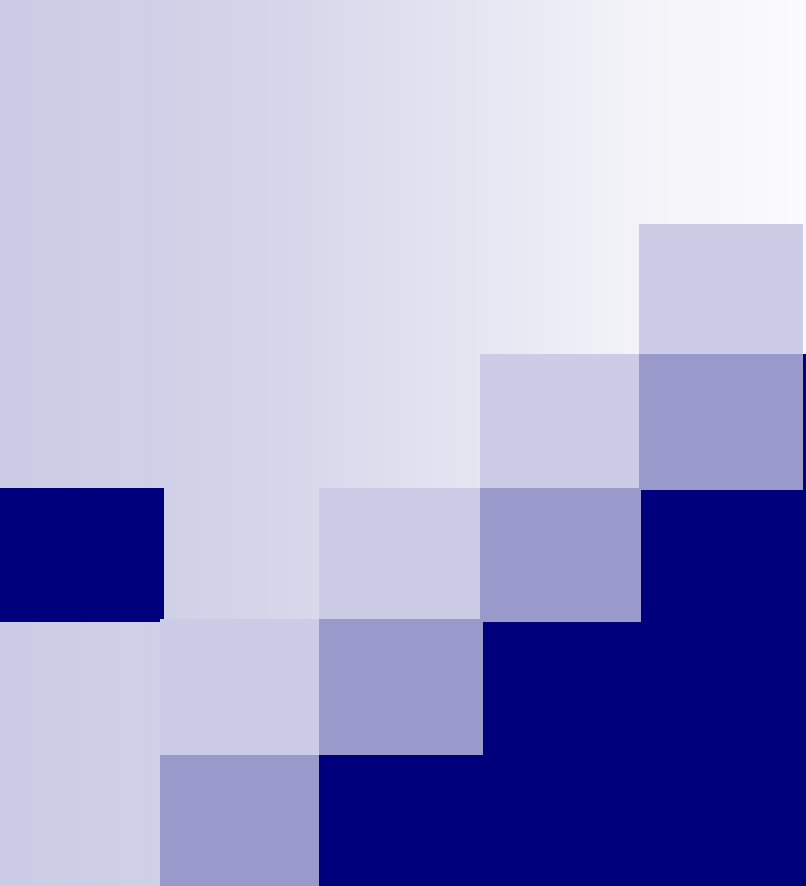

**نقش اساتید مشاور در کاهش مهاجرت
دانشجویان به خارج از کشور
شاهین آخوندزاده استاد گروه روانپزشکی**

نرخ مهاجرت دانشجویان

- بر اساس برخی آمارها و مطالعات، ایران از جمله کشورهایی است که نرخ بالای مهاجرت نخبگان را تجربه می‌کند.
- بین ۱۵۰ هزار تا ۱۸۰ هزار تحصیل کرده و نخبه ایرانی سالانه از کشور مهاجرت می‌کنند که این امر هزینه‌های سنگینی را به اقتصاد و سیستم آموزشی کشور تحمیل می‌کند.
- بسیاری از این نخبگان به کشورهای غربی مانند آمریکا، کانادا، آلمان و انگلستان مهاجرت می‌کنند تا شاید فرصت بیشتری برای رشد علمی و حرفه‌ای فراهم شود.

علل مهاجرت دانشجویان از ایران چیست؟

■ مهاجرت دانشجویان از ایران به دلایل مختلفی انجام می‌شود که عمدتاً شامل عوامل اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و آموزشی و جستجوی فرصت‌های بهتر در خارج از کشور است. مهم‌ترین علل مهاجرت دانشجویان از ایران عبارتند از:

1. کمبود فرصت‌های **شغلی** مناسب
2. **کیفیت** نامناسب **نظام آموزشی و پژوهشی**
3. **مشکلات اقتصادی** و عدم ثبات

ادامه علل مهاجرت دانشجویان از ایران عبارتند از:

■ ادامه مهم‌ترین علل مهاجرت دانشجویان از ایران عبارتند از:

4. جستجوی فرصت‌های بهتر تحصیلی
5. تسهیلات مهاجرت و حضور در جامعه‌های مهاجرپذیر
6. چشم‌اندازهای بین‌المللی و جهانی شدن

۱. کمبود فرصت‌های شغلی مناسب

■ **بیکاری و کمبود فرصت‌های شغلی:** یکی از مهم‌ترین دلایل مهاجرت دانشجویان ایرانی، کمبود فرصت‌های شغلی مرتبط با تخصص و تحصیلات آن‌هاست. بسیاری از دانشجویان پس از فارغ‌التحصیلی با بیکاری یا اشتغال در مشاغل کم‌درآمد و غیرمرتبط با رشته خود مواجه می‌شوند.

■ **پایین بودن حقوق و مزایا:** حتی در صورتی که فارغ‌التحصیلان شغلی پیدا کنند، حقوق و مزایای آن‌ها معمولاً در مقایسه با کشورهای توسعه‌یافته بسیار پایین‌تر است، و این موضوع آن‌ها را به فکر مهاجرت می‌اندازد تا به درآمد و شرایط کاری بهتری دست یابند.

۲. کیفیت نامناسب نظام آموزشی و پژوهشی

■ **کمیود امکانات پژوهشی:** امکانات محدود در حوزه‌های علمی و تحقیقاتی، خصوصاً در رشته‌های علوم پایه، مهندسی، و پزشکی، موجب نارضایتی دانشجویان و محققان می‌شود. بسیاری از دانشجویان ایرانی برای ادامه تحصیل و پژوهش به دنبال دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی با امکانات بهتر در خارج از کشور هستند.

■ **رتبه پایین دانشگاه‌های داخلی در سطح جهانی:** دانشگاه‌های ایران در مقایسه با دانشگاه‌های معتبر جهانی در رتبه‌بندی‌های بین‌المللی جایگاه پایین‌تری دارند، و این مسئله باعث می‌شود که دانشجویان به دنبال تحصیل در دانشگاه‌هایی با کیفیت بالاتر و اعتبار بین‌المللی باشند.

۳. مشکلات اقتصادی و عدم ثبات

- **تورم و مشکلات اقتصادی:** شرایط اقتصادی ناپایدار، نرخ بالای تورم، و کاهش قدرت خرید باعث می‌شود بسیاری از دانشجویان و خانواده‌هایشان به دنبال کشورهای با ثبات اقتصادی و شرایط بهتر برای زندگی و آینده باشند.
- **تحریم‌های اقتصادی:** تحریم‌های ظالمانه بین‌المللی بر اقتصاد کشور تأثیرات منفی گذاشته و بسیاری از فرصت‌های شغلی و تجاری را محدود کرده است. این شرایط اقتصادی نامناسب باعث شده تا دانشجویان به دنبال تحصیل و اشتغال در کشورهای دیگری باشند که از این محدودیت‌ها مصون هستند.

4. جستجوی فرصت‌های بهتر تحصیلی

■ **دسترسی به دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی برتر جهان:** بسیاری از دانشجویان ایرانی به دنبال تحصیل در دانشگاه‌های معتبر جهانی هستند که امکانات پژوهشی پیشرفته‌تری ارائه می‌دهند و فرصت‌های بهتری برای پیشرفت علمی و حرفه‌ای فراهم می‌کنند. کشورهای مانند آمریکا، کانادا، آلمان، و انگلستان از جمله مقاصد اصلی برای دانشجویان ایرانی هستند.

■ **بورسیه‌ها و حمایت‌های تحصیلی:** دانشجویان ایرانی اغلب به دنبال استفاده از بورسیه‌ها و حمایت‌های مالی از دانشگاه‌های خارجی هستند که در ایران کمتر در دسترس هستند.

۵. تسهیلات مهاجرت و حضور در جامعه‌های مهاجرپذیر

■ **تسهیلات ویزا و مهاجرت:** برخی کشورها سیاست‌های مهاجرتی دوستانه‌تری برای دانشجویان خارجی دارند و فرصت‌های بهتری برای اقامت دائم پس از تحصیل فراهم می‌کنند. این امر باعث می‌شود که دانشجویان ایرانی برای بهره‌مندی از این تسهیلات به این کشورها مهاجرت کنند.

■ **وجود جوامع ایرانی در خارج:** بسیاری از کشورهای مقصد، مانند آمریکا، کانادا، و آلمان، جوامع ایرانی قوی و فعالی دارند که به دانشجویان ایرانی کمک می‌کنند تا بهتر و سریع‌تر در محیط جدید تطبیق یابند.

۶. چشم‌اندازهای بین‌المللی و جهانی شدن

■ **ارتباطات جهانی و فرصت‌های بین‌المللی:** دانشجویان امروزی به دلیل جهانی شدن و دسترسی به اطلاعات بیشتر، به فرصت‌های تحصیلی و شغلی در سراسر جهان آگاهی دارند. آن‌ها به دنبال پیشرفت در جوامعی هستند که امکان مشارکت در اقتصاد و بازار جهانی را به طور مؤثرتری فراهم می‌کند.

راهکارهای اساتید برای کاهش میزان مهاجرت دانشجویان به خارج از کشور

1. تقویت انگیزه‌های علمی و پژوهشی در داخل کشور
2. حمایت در راستای توسعه فعالیت‌های حرفه‌ای و حرفه‌ای‌گری
3. تشویق به تعاملات بین‌المللی بدون نیاز به مهاجرت
4. ارتقای شرایط، وضعیت و امکانات آموزشی و پژوهشی داخلی
5. حمایت از دانشجویان در مواجهه با مشکلات شخصی و اجتماعی
6. ایجاد حس تعلق خاطر و مسئولیت اجتماعی در دانشجویان
7. تسهیل در بازگشت دانشجویان از خارج

۱. تقویت انگیزه‌های علمی و پژوهشی در داخل کشور

1. **ایجاد فرصت‌های پژوهشی معتبر:** اساتید می‌توانند با استفاده از شبکه‌های علمی خود و ارتباط با مراکز تحقیقاتی داخلی، دانشجویان را به مشارکت در پروژه‌های پژوهشی ملی تشویق کنند. اگر دانشجویان حس کنند که پژوهش‌هایشان در داخل کشور تأثیرگذار است و حمایت می‌شود، احتمال مهاجرت آن‌ها کاهش می‌یابد.

2. **همکاری با صنایع و بخش خصوصی:** با همکاری نزدیک با صنایع و شرکت‌های داخلی، اساتید می‌توانند برای دانشجویان دکتری فرصت‌های شغلی و تحقیقاتی ایجاد کنند که به ارتقاء حرفه‌ای آن‌ها کمک می‌کند و از مهاجرت جلوگیری می‌کند.

۲. حمایت در راستای توسعه فعالیت‌های حرفه‌ای و حرفه‌ای‌گری

1. **شبکه‌سازی حرفه‌ای:** اساتید می‌توانند به دانشجویان کمک کنند تا شبکه‌های حرفه‌ای خود را در داخل کشور گسترش دهند. این شبکه‌ها می‌توانند شامل محافل علمی داخلی، کنفرانس‌های ملی و همکاری با اساتید و دانشجویان دیگر دانشگاه‌ها باشد. این فعالیت‌ها موجب ایجاد ارتباطات شغلی در داخل کشور شده و انگیزه‌های مهاجرت کاهش می‌یابد.

2. **هدایت به سمت فرصت‌های شغلی داخلی:** اساتید می‌توانند دانشجویان را با فرصت‌های شغلی و پژوهشی در داخل کشور آشنا کرده و آن‌ها را به استفاده از این فرصت‌ها ترغیب کنند. هدایت دانشجویان به سمت کارآفرینی و ایجاد استارت‌آپ‌های دانش‌بنیان نیز یکی از روش‌های مؤثر است.

۳. تشویق به تعاملات بین‌المللی بدون نیاز به مهاجرت

1. **ایجاد فرصت‌های بین‌المللی در داخل کشور:** اساتید می‌توانند دانشجویان را تشویق کنند تا از طریق کنفرانس‌ها، برنامه‌های تبادل علمی، و همکاری‌های بین‌المللی، تجربه‌های بین‌المللی کسب کنند بدون اینکه نیاز به مهاجرت دائم داشته باشند. این ارتباطات بین‌المللی می‌تواند به رشد علمی آن‌ها کمک کند و از تمایل به ترک کشور بکاهد.
2. **تشویق به مشارکت در پروژه‌های مشترک بین‌المللی:** اساتید می‌توانند دانشجویان را به مشارکت در پروژه‌های تحقیقاتی مشترک با دانشگاه‌ها و مؤسسات خارجی ترغیب کنند. این پروژه‌ها می‌تواند امکان همکاری با محققان بین‌المللی را بدون نیاز به مهاجرت فراهم کند.

۴. ارتقای وضعیت و امکانات آموزشی و پژوهشی داخلی

1. **بهبود کیفیت راهنمایی و مشاوره:** اساتید با ارائه راهنمایی‌های علمی باکیفیت و حمایت از دانشجویان در تمامی مراحل پژوهش دکتری می‌توانند به آن‌ها کمک کنند تا از تجربه تحصیل در کشور رضایت بیشتری داشته باشند. احساس حمایت و همراهی می‌تواند تمایل به ماندن در کشور را افزایش دهد.
2. **دسترسی به منابع و امکانات پژوهشی:** اساتید می‌توانند تلاش کنند تا دانشجویان به منابع علمی، کتابخانه‌ها، و تجهیزات تحقیقاتی دسترسی بهتری داشته باشند. فراهم آوردن این امکانات در داخل کشور می‌تواند یکی از عوامل کاهش مهاجرت باشد.

۵. حمایت از دانشجویان در مواجهه با مسائل و مشکلات شخصی و اجتماعی

1. **حمایت‌های روانی و عاطفی:** بسیاری از دانشجویان به دلیل فشارهای روحی و روانی ناشی از تحصیل و شرایط اجتماعی به فکر مهاجرت می‌افتند. اساتید می‌توانند با ارائه مشاوره و حمایت‌های روانی به دانشجویان در جهت کاهش استرس‌ها و نگرانی‌های آن‌ها کمک کنند.

2. **حل مشکلات اداری و مالی:** اساتید می‌توانند به دانشجویان کمک کنند تا با مشکلات اداری و مالی که ممکن است در دوران تحصیل با آن‌ها مواجه شوند، بهتر کنار بیایند. راهنمایی در مورد دریافت بورس‌های تحصیلی و حمایت مالی از سوی دانشگاه‌ها یا نهادهای دولتی داخلی می‌تواند یکی از این روش‌ها باشد.

۶. ایجاد حس تعلق خاطر و مسئولیت اجتماعی در دانشجویان

1. **تشویق به خدمت به کشور:** اساتید می‌توانند با تشویق دانشجویان به مشارکت در پروژه‌های ملی و اجتماعی، حس تعلق و مسئولیت‌پذیری به کشور را در آنها تقویت کنند. این حس می‌تواند باعث شود که دانشجویان به جای مهاجرت، در فکر ایجاد تغییرات مثبت در داخل کشور باشند.
2. **نمونه‌سازی و الگو قرار دادن افراد موفق داخلی:** اساتید می‌توانند نمونه‌های موفق از افرادی که در داخل کشور به دستاوردهای بزرگی رسیده‌اند را به دانشجویان معرفی کرده و آنها را تشویق به دنبال کردن این مسیر کنند.

نصب پرچم در سر در اغلب خانه های ترکیه

■ اصولاً کودکان ترکیه ای با پرچم بزرگ می شود

نصب پرچم بر سر در خانه های آمریکایی

آنچه می تواند تعلق خاطر برای نسل جوان ایجاد کند

به مناسبت بزرگداشت سالروز آزادسازی خرمشهر، کمیته کشوری تحقیقات و فناوری دانشجویی با همکاری انستیتو تحقیقات تغذیه و صنایع غذایی کشور برگزار می کند؛

اولین نشست

قهرمانان دیروز، سازندگان امروز

قهرمان وطن
خلبان
محمد صدیق قادری

قهرمان وطن
خلبان
حسین علی ذوالفقاری

فعال هنری
صادق وفايي

پنل پژوهشی
پیام کبیری

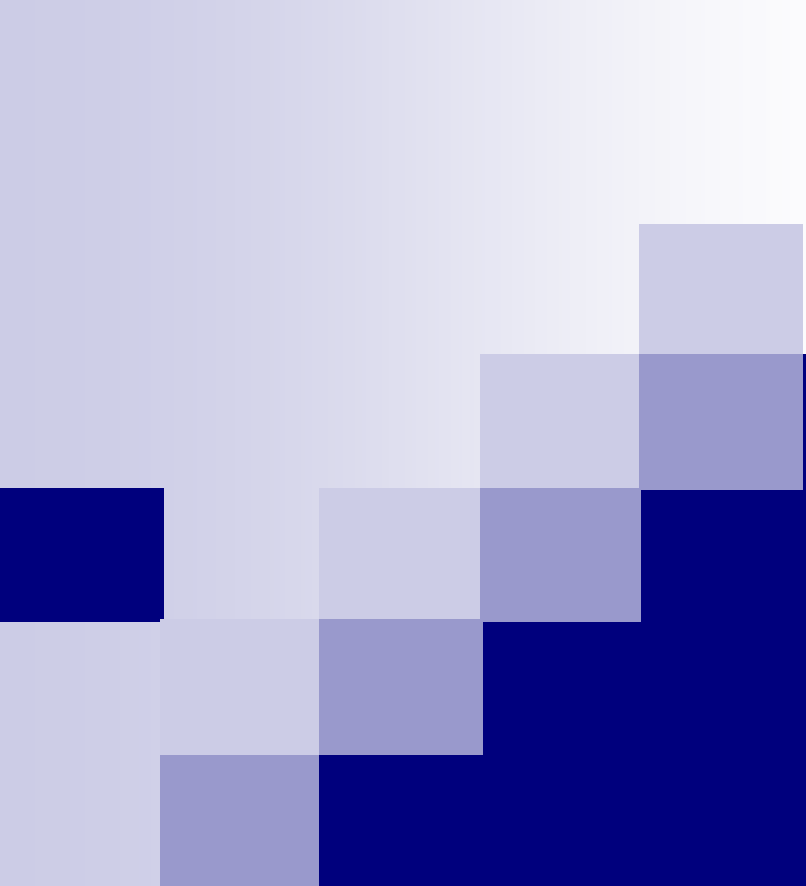
تقویت حس میهن دوستی
ایجاد ارتباط موثر با قهرمانان ملی
تقویت انگیزه برای ساختن کشور

انستیتو تحقیقات تغذیه و
صنایع غذایی کشور

ساعت ۸:۳۰ تا ۱۲

سوم خرداد ۱۴۰۴

تهران؛ شهرک قدس (غرب)، بلوار شهید فرحزادی، خیابان شهید حافظی، پلاک ۷

باتشكر